

Mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð

Umsögn mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu um tillögu flokks fólksins um endurgerð kvennaklefa í sundhöll Reykjavíkur

Á fundi mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráðs þann 12. mars s.l. var lögð fram svohljóðandi tillaga flokks fólksins:

Flokkur fólksins leggur til að mannréttinda, lýðræðis- og nýsköpunarráð skoði hvort farið hafi verið á svig við stefnu borgarinnar í jafnréttismálum og jafnréttisreglur mögulega brotnar við endurgerð búningsklefa Sundhallar Reykjavíkur. Konum hefur verið úthýst úr klefum sínum á meðan á viðgerð stóð og einnig til frambúðar en körlum ekki. Karlar fengu eldri kvennaklefanna til afnota á meðan viðgerð stóð yfir á karlaklefunum og fá áfram aðgang að eldri klefunum til frambúðar. Ekki lítur út fyrir að konur fái aðgang að gömlu klefunum aftur þegar endurgerð er lokið sem verður á þessu ári. Margar konur hafa lýst óánægju sinni með þá ákvörðun borgaryfirvalda að henda þeim úr sínum gömlu klefum á meðan karlar hafa áfram aðgang að sínum. Konum hefur verið vísað í nýbyggingu. Mörgum þeirra finnst staðsetning búningsklefa þar bagaleg þar sem þær verða að ganga langa leið utandyra, í blautum sundfötum til að komast frá klefa í laugina. Í lagi var að þola ástandið um tíma meðan á viðgerð kvennaklefa stæði en sá tími er að verða liðinn. Körlum hefur hins vegar ekki verið vísað úr eldri byggingunni ekki heldur meðan á endurgerð stóð.

Umsögn mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu er svohljóðandi:

Sundhöll Reykjavíkur var tekin í notkun árið 1937. Búningsklefar kvenna voru í kjallara Sundhallarinnar á þeim tíma og var helmingur af stærð búningsklefa karla.

Konur sendu í gegnum tíðina inn fjölmargar kvartanir vegna aðgengis að búningsklefunum. Þær þurftu að fara niður þröngar tröppur og síðan upp þröngar og brattar tröppur til að komast í laugina. Engin lyfta var í húsinu. Enginn möguleiki var fyrir fatlaðar konur að nota klefann.

Þegar ákveðið var að fara í samkeppni um nýja útilaug við Sundhöll Reykjavíkur ásamt viðbyggingu og nýju anddyri var það forgangsmál að bæta aðgengi að kvennaklefum. Í breytingunum var byggður nýr búningsklefi fyrir konur og sett lyfta í sundhöllina. Í gamla kvennaklefanum voru sturtarnar sjö en eru nú í þeim nýja. Einnig má benda á að aðgengi fyrir öll kyn var bætt og eru tveir sérklefar í viðbyggingunni sem nýtast m.a. fötluðu fólki, kynsegin fólki, intersex fólki, forsjáraðilum með börn sem þarfnast aðstoðar og eru af öðru kyni en forsjáraðilar og fólki með heilsufarsvandamál.

Það var ekki verið að úthýsa konum úr gamla klefanum heldur var byggður nýr kvennaklefi sem stenst allar kröfur um aðgengi og annan búnað.

Ætlunin er að endurbyggja gamla búningsklefa kvenna og samkvæmt upplýsingum frá USK er áætlað að endurbyggingunni ljúki á þessu ári. Þegar búið verður að gera upp gamla klefann er hann fyrst og fremst hugsaður sem viðbót þegar aðsókn er mikil eins og t.d. á veturna þegar börn eru í skólasundi. Hann er ekki eyrnamerkur konum eða körlum, heldur fer eftir aðsókn hvernig hann er nýttur.

Gamli búningsklefi karla var endurnýjaður þegar Sundhöllin var lagfærð og endurbyggð, karlarnir nota þann klefa áfram.

Aðgangstölur fyrir Sundhöll Reykjavíkur 2009 til og með 2019										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
125.011	143.594	137.415	145.332	156.043	156.892	145.095	119.758	82.846	347.583	347.629

Sundhöllin opnaði eftir breytingar í desember 2017. Gestakomum fjölgar verulega eftir breytingar og eru 227.871 fleiri á síðasta ári, 2019, en árið 2016 (breytingarnar eiga sér stað 2017 og því er ekki gott að nota það ár til samanburðar). Ekki eru til kyngreindar tölur um aðgang eftir breytingarnar en það væru mikilvægar upplýsingar til að meta stöðuna en samkvæmt upplýsingum frá ÍTR eru til kyngreindar tölur fyrir árið 2011.

Samkvæmt mannréttindastefnu borgarinnar, grein 2.3.1, eiga konur og karlar, sem og fólk af öðrum kynjum og fólk sem ekki skilgreinir kyn sitt, jafnan aðgang að þjónustu borgarinnar. Í grein 4.3.2 segir jafnframt að þegar þjónusta er skipulögð, að hún taki mið af þörfum ólíkra hópa fatlaðs fólks af öllum kynjum. Opinberar byggingar eiga að vera aðgengilegar fyrir alla, óháð fötlun, sbr. lög um málefni fatlaðs fólks nr. 59/1992.

Fyrir breytingarnar nutu konur ekki sömu þjónustu og karlar í Sundhöll Reykjavíkur og fatlaðir ekki sömu þjónustu og ófatlaðir. Aðstaða fyrir konur var lélegri en fyrir karla og líkamlega fatlað fólk átti þess ekki kost að fara í laugina. Til að færa þetta til betra horfs þurfti endurbætur og í þær var ráðist samhliða byggingu útisundlaugar. Það er ekki hægt að sjá annað en að Sundhöll Reykjavíkur uppfylli, eftir breytingar, mannréttindastefnu borgarinnar bæði með tilliti til kynjajafnréttis og réttar fatlaðs fólks til þjónustu. Ekki er tekin afstaða til þess hvernig staðið var að skipulagi á meðan breytingarnar stóðu yfir þ.e. hvort karlar hafi haft meira aðgengi að lauginni en konur á þeim tíma.

Virðingarfyllt

Anna Kristinsdóttir
mannréttindastjóri

